

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2240/2019
10.06.2020. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац и Драгане Маринковић, чланова већа, у парници тужиоца „АА“ д.д, са седиштем у ..., ..., кога заступа Миодраг Алексић, адвокат у ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Љубица Мићовић, адвокат у ..., ради дуга, одлучујући о ревизијама парничних странака изјављеним против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу број Гж 6395/18 од 06.12.2018. године, у седници већа одржаној 10.06.2020. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу број Гж 6395/18 од 06.12.2018. године и предмет враћа том суду ради поновног одлучивања о жалбама парничних странака.

Образложење

Виши суд у Чачку је пресудом број П 808/17 од 21.06.2018. године делимично усвојио тужбени захтев тужиоца (правог следбеника „ВВ“ д.о.о. из ...), па је обавезао туженог ББ да тужиоцу плати на име дуга износ од 91.444,16 евра, са каматом у висини еурибора увећаног за 2% годишње почев од 30.01.2008. године до 31.12.2012. године, а од 01.01.2013. године у висини референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције за рефинансирање увећано за 8% поена, до исплате, све у динарској противвредности по продајном курсу НБС на дан исплате, у року од 15 дана. Другим ставом изреке је одбијен тужбени захтев тужиоца преко досуђеног износа до траженог износа од 155.146,87 евра, за износ од 63.702,71 евра са каматом у висини еурибора увећано за 2% годишње почев од 15.11.2016. године па до исплате, у динарској противвредности по продајном курсу Народне банке Србије на дан исплате, у року од 15 дана. Трећим ставом изреке је обавезан тужилац да туженом плати трошкове поступка у износу од 851.665,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде, па до исплате, у року од 15 дана.

Апелациони суд у Крагујевцу је пресудом број Гж 6395/18 од 06.12.2018. године у првом ставу изреке одбио жалбе парничних странака као неосноване, па је потврдио пресуду Вишег суда у Чачку број П 808/17 од 21.06.2018. године, исправљену решењем истог суда од 28.08.2018. године у првом ставу изреке за износ од 74.716,62 евра и у другом ставу изреке. Другим ставом изреке је преиначио првостепену пресуду у делу става један и три изреке, тако што је одбио као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се тужени обавезе да тужиоцу на име дуга исплати још 16.727,52 евра са каматом у висини еурибора увећану за 2% годишње почев од 30.01.2008. године до 24.12.2012. године, а од 25.12.2012. године у висини референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције за рефинансирање увећане за 8%

до исплате све у динарској противвредности по продајном курсу НБС на дан исплате, у року од 15 дана. Трећим ставом изреке је обавезан тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 730.320,00 динара, у року од 15 дана.

Против правноснажне пресуде донете од стране другостепеног суда, тужени је изјавио благовремену ревизију против првог и трећег става изреке из свих законских разлога предвиђених чланом 407. став 1. ЗПП.

Тужилац је изјавио благовремену ревизију против правноснажне пресуде донете од стране другостепеног суда у делу којим је његова жалба одбијена и у делу којим је првостепена пресуда преиначена, те против одлуке о трошковима поступка. Ревизију је изјавио због свих законских разлога.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 403. став 2. тачка 2. и члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/2011 и 55/2014), па је оценио да су ревизије парничних странака дозвољене и да су основане.

Према утврђеном чињеничном стању правни претходник тужиоца „ВВ“ д.о.о. из ... је са ДП „ГГ“ из ..., чији је власник тужени, био у дугогодишњој пословној сарадњи у области откупа и прераде ... и ... . Потраживање тужиоца према туженом произилази из уговора о организацији набавке и прераде ... од 25.05.2004. године. Тужени је у име ДП „ГГ“ уговарао послове, а када је наступила великвидност тог предузећа, тужени је са тужиоцем закључио уговор о приступању дуга, који су оверили 09.02.2007. године на износ од 74.716,74 евра, који ће се исплатити најкасније до 31.12.2007. године. У члану 3 уговора тужени је признао као свој лични дуг према Предузећу „ВВ“ износ од 99.070,77 евра са каматом почев од 15.11.2006. године, с тим што се ставом другим наведеног члана обавезао да наведени дуг исплати тако што ће 2/3 добити од будућих послова својих предузећа, издвојити у корист „ВВ“, све до потпуног намирења обавезе.

На основу налаза вештака економске струке је утврђено да је „ВВ“ д.о.о (правни претходник тужиоца) имао потраживање према „ГГ“ ..., чији је власник тужени у тренутку подношења тужбе у износу од 126.479,59 евра са каматом, да је у стечајном поступку правни претходник тужиоца намирен са износом од 18.640,17 евра, па потраживања тужиоца умањено за наведени износ износи 91.444,16 евра. Вештак је такође у налазу навео да ДП „ГГ“ из ... у току 2004. године је исплатио ДП „ДД“ ... 340.240,57 евра, од чега је намирен износ од 130.013,78 евра, а није исплаћен износ од 207,226,70 евра без камате, па да уколико суд прихвати као истинит исказ туженог, да су средства тужиоца преко ДП „ГГ“ уплаћена у корист ДП „ДД“ ..., са којим су странке сарађивале, ради санирања и припреме за приватизацију и куповину објекта „...“, тада вештак налази да не би постојао дуг ДП „ГГ“ према доо „ВВ“.

Утврђено је да је стечајни поступак над ДП „ДД“ ... отворен 2007. године, а над ДП „ГГ“ 01.02.2008. године, те да су оба стечајна поступка закључена, а привредна друштва брисана.

Пресудом Привредног суда у Чачку број П 63/2010 од 21.01.2011. године је усвојен тужбени захтев тамо тужиоца „ВВ“ д.о.о. ..., ..., па је утврђено да је основано

потраживање тог тужиоца према туженом ДП „ГГ“ ... у стечају у износу од 126.379,59 евра са каматом почев од 15.11.2006. године па до исплате, све у динарској противвредности по продајном курсу НБС на дан исплате. Усвојен је противтужбени захтев туженог ДП „ГГ“ ... и обавезан је тужилац „ВВ“, д.о.о. .. да исплати „ГГ“ износ од 16.331,43 евра у року од 8 дана.

На основу овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је делимично усвојио тужбени захтев тужиоца имајући пре свега у виду правоснажну пресуду Привредног суда којом је потраживање д.о.о. „ВВ“ ... утврђено на износ од 126.379,59 евра (увећан за камату) и потраживање ДП „ГГ“, у односу на д.о.о. „ВВ“ .... у износу од 16.331,43 евра и налаз вештака који је утврдио да је у току стечајног поступка над ДП „ГГ“, правни претходник тужиоца „ВВ“ наплатио износ од 18.640,170 евра. На основу уговора о приступању дуга од 09.02.2007. године пошавши од дуга по налазу вештака и онога што је исплаћено и утврђено пресудом Привредног суда (34.935,43 евра), дошао је до дуга у износу од 91.444,16 евра колико је тужиоцу и досудио, са каматом као у изреци.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду тако што је умањио обавезу туженог за износ од 16.727,52 евра и досудио је тужиоцу износ од 74.716,74 евра, а то је износ из уговора о приступању дугу од 09.02.2007. године који је тужени закључио (преузимање дуга од ДП „ГГ“ према правном претходнику тужиоца). Што се тиче другог потраживања из уговора о приступању дугу у износу од 99.070,77 евра, навео је да тужилац није доказао да му тужени дугује утужени износ, а на њему је био терет доказивања (члан 228 и 231 ЗПП). Даље је другостепени суд навео да суд није правилно оценио исказ туженог у делу у коме наводи да су средства пренета предузећу ДП „ДД“ ... ради куповине објекта „...“, јер његове наводе није потврдио сведок ЂЂ. Додао је да је налазом вештака утврђено да ДП „ГГ“ нема дуг према „ВВ“, д.о.о. из ..., што потврђује чињеничне тврдње туженог да су средства тужиоца преко ДП „ГГ“ уплаћена ДП „ДД“ ради санирања и припреме за приватизацију. Што се тиче износа од 16.727,52 евра за који је умањио досуђени износ другостепени суд наводи да тужени није приступио испуњењу и наведеног износа дуга. Навео је да није било потребе да се ради правилног утврђења чињеничног стања пред другостепеним судом отвори главна расправа на основу члана 383. став 3. ЗПП у делу којим је одбијен тужбени захтев тужиоца да се тужени обавезе да му исплати још 16.727,52 динара.

Врховни касациони суд не прихвата правно становиште другостепеног суда. Без отварања главне расправе на основу члана 383. став 3. ЗПП и извођења доказа пред другостепеним судом, те утврђења чињеничног стања након оцене изведених доказа (члан 7. и 8. ЗПП), другостепени суд није имао могућности да оцењује да првостепени суд није правилно оценио исказ туженог и тиме измени чињенично стање које је утврдио првостепени суд, а које се тиче трансакције предузећа тужеог ДП „ГГ“ према ДП „ДД“ и Предузећа „ВВ“. Другостепени суд је оцењивао и налаз вештака, па је тако супротно његовом мишљењу закључио да из налаза вештака произилази да ДП „ГГ“ нема дуговање према тужиоцу. Наиме, у налазу вештака од 17.05.2018. године, је наведено: „ имајући у виду чињеницу да је износ дуга који је ДП „ДД“ ... имао према ДП „ГГ“ ... по основу авансних уплата, већи од износа дуга, који је ДП „ГГ“ имао према д.о.о. „ВВ“, да ако се прихати тврдња овде туженог и исказ сведока ЕЕ да су средства која је д.о.о. „ВВ“ уплатио ДП „ГГ“, даље уплаћени ДП „ДД“, наменски ради

санирања дугова и припрему за приватизацију, онда је дуг прешао на ДП „ДД“ и да у том случају не постоји обавеза ДП „ГГ“ према д.о.о. „ВВ“. Као што је напред речено првостепени суд није прихватио исказ туженог у овом делу и утврдио је постојање дуга ДП „ГГ“ на дан подношења тужбе у износу од 126.329,59 евра са каматама. Према томе закључак другостепеног суда да ДП „ГГ“ нема дуговарња према д.о.о. „ВВ“ је без упоришта у изведеним и оцењеним доказима пред другостепеним судом. При томе губи из вида да уколико нема дуга ДП „ГГ“ према правном претходнику тужиоца, онда нема ни приступању дуга од стране туженог, али га ипак обавезује да исплати износ од 74.716,62 евра са каматама. Наиме, уколико нема основног дуга, њему се не може ни приступити. Овим је другостепени суд починио битну повреду парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 383. ЗПП.

Уговор о приступању дуга закључен 09.02.2007. године између правног претходника тужиоца као повериоца са једне стране и туженог као приступиоца дуга са друге стране је уговор из члана 451. Закона о облигационим односима. Члан 1. овог уговора су нижестепени судови правилно ценили и он гласи на износ од 74.760,64 динара, а ставом 2. се тужени обавезао да ће тај износ платити до 31.12.2007. године. Међутим, другостепени суд није са довољном пажњом ценио члан 3. уговора о приступања дуга јер је овим чланом овде тужени признао као свој лични дуг према Предузећу „ВВ“ д.о.о. још и износ од 99.070,77 евра, са каматом у висини еурибора увећано за 2 % годишње почев од 15.11.2006. године па до исплате. Ова изјава о признању личног дуга има другачију природу у односу на обавезе из члана 1. и 2. уговора о приступању дуга. Став 2. члана 3. уговора којим се тужени обавезује да износ из претходног става плати на начин што ће 2/3 добити из будућих пословања својих предузећа са предузећем „ВВ“ или неким другим предузећем на које га упути „ВВ“, уплаћивати на рачун „ВВ“ до потпуног испуњења обавезе. Из садржине става 2. члана 3. уговора произилази да су овим странке уговориле начин враћања дуга који је тужени признао као свој лични дуг. Пропустио је другостепени суд да цени да ли начин плаћања и немогућност плаћања на уговорени начин због поремећених односа туженог и „ВВ“ и прекида пословање, има такав значај да не постоји личи дуг туженог према тужиоцу садржаног у првом ставу члана 3. Нејасно је како је и на основу чега другостепени суд навео у чињеничном стању образложења другостепене пресуде да се тужени није обавезао да ће износ од 99.070,77 евра исплатити као лични дуг. Остало је неразјашњено какве је природе изјава туженог да лично дугује још и наведени износ (поред дуга коме је приступио).

На основу изложеног Врховни касациони суд је оценио да су ревизије странака основане и да је потребно да другостепени суд отвори главну расправу пред другостепеним судом, изведе доказе, оцени их на основу члана 8. ЗПП, те имајући у виду примедбе изнете у овом решењу поново одлучи о основаности тужбеног захтева и о свим трошковима парничног поступка.

**Председник већа - судија
Звездана Лутовац,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић